

Brusel 25. listopadu 2024
(OR. en)

16124/24

JEUN 281
SOC 863
EMPL 588
AGRI 829
SUSTDEV 127
EDUC 441

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o poskytování „globálních“ příležitostí pro mladé lidi žijící ve venkovských a odlehlých oblastech

Delegace naleznou v příloze výše uvedené závěry ve znění schváleném Radou pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném ve dnech 25. a 26. května 2024.

Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o poskytování „globálních“
příležitostí pro mladé lidi žijící ve venkovských a odlehlých oblastech

RADA A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ, ZASEDAJÍCÍ V RADĚ,

UZNÁVAJÍCE, ŽE

1. Venkovské komunity hrají zásadní úlohu při prosazování vize Evropské unie a jsou klíčovou součástí její identity. Jak je uvedeno v dlouhodobé vizi Evropské komise pro venkovské oblasti EU¹, „venkovské oblasti jsou základní strukturou naší společnosti a hybnou silou našeho hospodářství“, a vyžadují proto zvýšenou pozornost. Jedním z nejvýraznějších a nejpozoruhodnějších rysů Evropy a jejích venkovských a odlehlých oblastí je rozmanitost krajiny, kultury a dědictví. Život v těchto oblastech může přinášet řadu výhod, včetně lepší kvality života, možnosti užívat si přírodu a biologickou rozmanitost, menšího znečištění, možných nižších životních nákladů, bezpečnějšího prostředí² a silnějších komunit.

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040 (sdělení o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU) (COM(2021) 345/final).

² Online statistiky Eurostatu: *Urban-rural Europe - quality of life in rural areas* (Městská/venkovská Evropa – kvalita života ve venkovských oblastech), 2022.

2. Evropská unie (EU) usiluje o to, aby do roku 2040 měla silnější, propojenější, odolnější a více prosperující venkovské komunity³. Navzdory současnému úsilí existují mezi venkovskými a městskými oblastmi výrazné rozdíly, a to i přesto, že ve venkovských oblastech žije 137 milionů lidí, což je přibližně třetina obyvatel EU⁴. Ačkoli mají venkovské komunity zásadní význam pro udržitelný rozvoj a pro hospodářskou a sociální soudržnost, často jsou rovněž dotčeny vyliďňováním, zejména odlivem mladých lidí. V důsledku toho se větší část obyvatelstva žijícího ve venkovských a odlehlých oblastech EU potýká se socioekonomickými problémy.
3. Nad výhodami života ve venkovských a odlehlých oblastech mohou převážet problémy, mezi něž patří mimo jiné menší počet pracovních příležitostí, méně rozvinutá infrastruktura (v oblasti energetiky, dopravy, mobility a informací), horší přístup ke kvalitnímu vzdělávání a odborné přípravě na všech úrovních, včetně předškolního vzdělávání a péče, sociálním službám, zdravotní péči nebo sportovním, kulturním a volnočasovým aktivitám a jejich nižší dostupnost. V důsledku toho se mnoho, často mladých lidí může rozhodnout venkovské a odlehlé oblasti opustit s cílem hledat lepší příležitosti jinde, což může v konkrétních zeměpisných oblastech vést k významným změnám demografických struktur.⁵
4. Ačkoli jsou příležitosti pro mladé lidi určovány místní realitou, stále větší dopad na jejich život mají globální trendy, jako je změna klimatu, digitalizace, problémy v oblasti duševního zdraví, pracovní a vzdělávací příležitosti a ekonomické a jiné nerovnosti. Potenciál k překlenutí propasti mezi bezprostředním okolím a širší globální perspektivou nabízejí mladým lidem na venkově tzv. „glokální“⁶ příležitosti, v jejichž rámci se přizpůsobují příslušné strategie a řešení místním potřebám a podmínkám.⁷

³ Závěry o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU (dokument 15631/23).

⁴ „Venkovské oblasti zaujímají rozlohu 341 milionů hektarů (m ha), což představuje 83 % celkové rozlohy EU. Více než polovinu z nich tvoří odlehlé oblasti, tj. oblasti nacházející se daleko od měst. Velkoměsta, města a předměstí společně představují 17 % rozlohy EU (70,3 m ha).“ Sdělení o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU. Pracovní dokument útvarů Komise (SWD) (část 1).

⁵ Úřad pro publikace Evropské unie, *Eurostat Regional Yearbook – 2023 Edition* (Regionální ročenka Eurostatu – vydání z roku 2023).

⁶ Pojem „glokální“ je dále definován v příloze I.

⁷ Sdělení o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU.

5. Venkov nepředstavuje pojem, prostředí ani situaci, které by měly jednotný charakter⁸. Ve venkovských a odlehlých oblastech se nacházejí rozmanité a dynamické komunity mladých lidí s různými potřebami a problémy. Vzhledem k této rozmanitosti jsou zapotřebí odpovědi a řešení uzpůsobené regionálním a místním potřebám, které zohledňují specifické potřeby a zdroje jednotlivých oblastí. V této souvislosti by měla být brána v potaz specifika nejvzdálenějších regionů, neboť jejich ostrovní povaha a izolovanost rozdíl mezi městskými a venkovskými oblastmi často zvětšují. Je rovněž nezbytné zaručit rovné zacházení a plné zapojení mladých lidí ve venkovském i městském prostředí a pochopit a snížit případné rozdíly mezi venkovem a městy, a to i posílením vazeb mezi venkovskými a městskými oblastmi ve všech členských státech.
6. Přestože je v Evropské unii mladým lidem věnována velká pozornost v široké škále otázek, panuje přesvědčení, že většina politik zaměřených na mladé lidi neklade dostatečný důraz na aspekty venkova a že politiky v oblasti venkova nemusí vždy odpovídat specifickým potřebám a situaci mladých lidí žijících ve venkovských, odlehlých, okrajových a méně rozvinutých oblastech a nejvzdálenějších regionech^{9,10}.

⁸ Pracovní dokument útvarů Komise – *Executive summary of the evaluation of the impact of the Common Agricultural Policy on territorial development of rural areas* (Souhrn hodnocení dopadu společné zemědělské politiky na územní rozvoj venkovských oblastí) (SWD(2021) 398 final).

⁹ Partnerství mezi EU a Radou Evropy v oblasti mládeže: *Young people in rural areas: diverse, ignored and unfulfilled* (Mladí lidé ve venkovských oblastech: rozmanití, ignorovaní a nenaplnění).

¹⁰ V článcích 174 a 349 Smlouvy o fungování EU se uznává specifický status venkovských oblastí, nejvzdálenějších regionů, oblastí postižených průmyslovými přeměnami a regionů, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou například nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva a ostrovní, přeshraniční a horské regiony. Odkazy na venkovské a odlehlé oblasti uvedené v tomto dokumentu zahrnují rovněž okrajové, méně rozvinuté oblasti a v úvahu jsou vzaty také nejvzdálenější regiony.

7. Strategie EU pro mládež na období 2019–2027¹¹ jakožto rámec pro evropskou spolupráci v oblasti politik mládeže a evropské cíle v oblasti mládeže¹² se zaměřují na základní oblasti týkající se účasti a zapojení mladých lidí a jejich významného přínosu pro společnost. Cíl v oblasti mládeže #3 se zaměřuje na inkluzivní společnosti a na vytváření přístupných a otevřených prostředí pro všechny mladé lidi, zatímco cíl mládeže #6 se zaměřuje na vytváření venkovských oblastí, v nichž mohou mladí lidé naplnit svůj potenciál¹³.
8. V závěrech Rady s názvem „Více příležitostí pro mladé lidi ve venkovských a odlehlých oblastech“¹⁴ byl zdůrazněn význam místních příležitostí a podpory meziodvětvových přístupů a členské státy EU v nich byly vyzvány, aby prosazovaly a usnadňovaly aktivní občanství a smysluplnou účast mladých lidí v celé jejich rozmanitosti žijících ve venkovských a odlehlých oblastech na všech relevantních rozhodovacích procesech, zejména pokud jde o otázky, které se jich týkají.
9. Výzvy související se sociálním začleňováním ve venkovských a odlehlých oblastech mohou být spojeny s dostupností půdy, infrastruktury, digitálních technologií, informací a vysoce kvalitních sociálních služeb a služeb v oblasti zdravotní péče, vzdělávacích a pracovních příležitostí a příležitostí v oblasti práce s mládeží a s přístupem k nim, jakož i s mírou účasti na všech relevantních rozhodovacích procesech. Je zásadní zajistit pro všechny osoby rovný přístup k příležitostem bez jakékoli formy diskriminace.

¹¹ Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (2018/C 456/01).

¹² Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (2018/C 456/01).

¹³ Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, kterým se stanoví pokyny pro řízení dialogu EU s mládeží – Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (Úř. věst. C 189, 5.6.2019).

¹⁴ Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě: Více příležitostí pro mladé lidi ve venkovských a odlehlých oblastech (Úř. věst. C 193, 9.6.2020).

10. Ve všech pěti strategiích Unie rovnosti, které Komise přijala v letech 2020 a 2021¹⁵, jakož i ve sdělení Komise o komplexním přístupu k duševnímu zdraví¹⁶ se podtrhuje význam meziodvětvového přístupu. V těchto dokumentech se zdůrazňuje, že jednotlivci mohou současně patřit k jedné nebo více skupinám ve zranitelném postavení, a dokládá se v nich, že je zapotřebí bojovat proti vícenásobným a prolínajícím se formám diskriminace. Ty mohou mít velký dopad na mladé lidi, včetně mladých lidí žijících ve venkovských a odlehlých oblastech, kteří nejsou homogenní skupinou a „škála jejich identit je široká, stejně jako se různí jejich potřeby, zdroje, prostředí, z něhož pocházejí, životní situace a zájmy a výzvy, jimž čelí, a příležitosti, které se jim naskýtají, jsou rozdílné¹⁷.“
11. Ve sdělení Komise o komplexním přístupu k duševnímu zdraví a v závěrech Rady o komplexním přístupu k duševnímu zdraví mladých lidí v Evropské unii¹⁸ se poukazuje na to, že jsou zapotřebí specifická opatření týkající se prevence, propagace a podpory v oblasti duševního zdraví mladých lidí žijících ve venkovských nebo odlehlých oblastech¹⁹.

¹⁵ Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030; strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025; strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025; akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025; strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů na období 2020–2030.

¹⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o komplexním přístupu k duševnímu zdraví (sdělení o komplexním přístupu k duševnímu zdraví) (COM(2023) 298 final).

¹⁷ Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o inkluzivních společnostech pro mladé lidi (Úř. věst. C, C/2024/3808, 27.6.2024).

¹⁸ Závěry Rady a zástupců vlád členských států o komplexním přístupu k duševnímu zdraví mladých lidí v Evropské unii (Úř. věst. C, C/2023/1337, 30.11.2023).

¹⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o komplexním přístupu k duševnímu zdraví (COM(2023) 298 final).

12. V závěrech Rady o duševním zdraví²⁰ se uznává skutečnost, že „problémy v oblasti duševního zdraví jsou spojené s mnoha formami nerovností, které se týkají například osob ve zranitelném postavení, menšin, marginalizovaných skupin a osob ve znevýhodněné socioekonomické situaci včetně osob umístěných do zařízení dlouhodobé péče, osob zažívajících osamělost a sociální izolaci, dětí a mladých lidí, seniorů, žen, LGBTI²¹ osob, onkologických pacientů, osob se zdravotním postižením, uprchlíků, migrantů, vězňů a osob bez domova“.
13. Pro udržitelný rozvoj venkovských a odlehklých oblastí mají zásadní význam ženy a dívky a přinášejí místním komunitám přidanou hodnotu. Často jsou hybnou silou inovací, diverzifikace a rozvíjení nových příležitostí²². Tyto role jsou však často přehlíženy nebo nejsou dostatečně viditelné. Mnoho žen a dívek ve venkovských a odlehklých oblastech se stále potýká s problémy souvisejícími se zaměstnaností, podnikáním, příležitostmi v oblasti kvalitního vzdělávání a odborné přípravy, nerovnoměrným sdílením pečovatelských povinností, přístupem k půdě, předškolnímu vzdělávání a péči, službám v oblasti dlouhodobé a zdravotní péče a nedostatečným zastoupením v rozhodovacích procesech^{23, 24}.

²⁰ Závěry Rady o duševním zdraví (dokument 15971/23, bod 24).

²¹ Viz strategie Komise pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025 (COM(2020) 698 final).

²² Evropská investiční banka, *Support for female entrepreneurs: Survey evidence for why it makes sense* (Podpora podnikatelek: výsledky průzkumu dokládající její opodstatněnost), listopad 2022, ISBN: 978-92-861-5378-5.

²³ Sdělení o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU.

²⁴ Evropská komise, Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku, Devátá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti (devátá zpráva o soudržnosti), březen 2024.

14. EU si je vědoma, že demografické změny jsou ovlivněny mimo jiné i životními rozhodnutími jednotlivců a rodin, a zdůrazňuje, že jsou zapotřebí podpůrné veřejné politiky, které mladým lidem umožní plně využít svůj potenciál. Ve sdělení s názvem „Demografické změny v Evropě: soubor opatření“²⁵ se poukazuje zejména na to, že je nezbytně nutné podporovat mladší generace v tom, aby měly přístup ke kvalitním pracovním místům, cenově dostupnému bydlení a důstojné životní úrovni.
15. Venkovské a méně rozvinuté regiony se mohou potýkat zejména se stárnutím obyvatelstva, nízkou úrovní dosaženého vzdělání, úbytkem pracovních sil, odlivem mladých lidí a rizikem, že se dostanou do „pasti bránící rozvoji talentů“²⁶, což oslabuje jejich schopnost budovat udržitelné ekonomiky a omezuje jejich konkurenceschopnost a růst. Ve sdělení Komise s názvem „Využívání talentů v evropských regionech“ se uvádí, že je nezbytné tyto regiony transformovat v dynamické ekonomiky založené na rozvoji talentů, přičemž je třeba vycházet z lokálních silných stránek venkovských regionů. Pro řešení těchto výzev je zapotřebí specificky uzpůsobená podpora, jejímž cílem bude posílit postavení mladých lidí, zlepšit přístup ke vzdělávání, odborné přípravě a zaměstnání, zabezpečit lepší přístup k inovacím a zařízením odborné přípravy, investovat do vytváření kvalitních pracovních příležitostí a podporovat sociální začleňování. Zajištění toho, aby lidé (včetně mladých lidí) žijící ve venkovských a odlehlých oblastech měli příležitost prosperovat, má zásadní význam pro to, aby bylo možno snížit územní rozdíly a posílit sociální soudržnost v celé EU^{27, 28}

²⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Demografické změny v Evropě: soubor opatření (soubor demografických opatření Komise) (COM/2023/577 final).

²⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Využívání talentů v evropských regionech (sdělení o využívání talentů) (COM/2023/32 final).

²⁷ Evropská komise, Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku, Devátá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti (devátá zpráva o soudržnosti), březen 2024.

²⁸ Úřad pro publikace Evropské unie: *Eurostat Regional Yearbook – 2023 Edition* (Regionální ročenka Eurostatu – vydání z roku 2023).

16. Politika soudržnosti a v kontextu venkova Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) hrají důležitou úlohu, protože členské státy a regiony podporují v jejich úsilí s cílem umožnit lepší zohlednění četných výzev souvisejících s rozvojem, potřeb v oblasti reforem a různých socioekonomických a územních rozdílů, a to tím, že směřují cílenou podporu zaměřenou na specifické potřeby jednotlivých regionů. Je sice třeba mít na paměti, že výzvy spojené s ekologickou a digitální transformací, demografickou transformací, měnicími se globálními ekonomickými trendy nebo změnou klimatu mají asymetrický dopad, mapování potřeb v oblasti infrastruktury, lidského kapitálu a služeb však může usnadnit efektivnější programování finančních prostředků EU v nejvzdálenějších, řídce osídlených, ostrovních, horských a příhraničních regionech a ve venkovských oblastech. To může přispět k diverzifikaci pracovních příležitostí a ke zlepšení formálního a neformálního vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné prostřednictvím podpory digitalizace, čímž se zvýší atraktivita venkovských a odlehlých regionů jako míst pro život a práci, a tím se zajistí jejich udržitelný rozvoj²⁹.

²⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o deváté zprávě o soudržnosti (sdělení o deváté zprávě o soudržnosti) (COM/2024/149 final) a devátá zpráva o soudržnosti.

17. V Globálním akčním plánu pro desetiletí rodinného zemědělství vyhlášené OSN (2019–2028)³⁰ se zdůrazňuje, že v zájmu zajištění generační udržitelnosti rodinného zemědělství je nezbytně nutné posílit postavení mladých lidí, zejména mladých žen, a to tím, že se jim usnadní přístup k půdě, přírodním zdrojům, informacím, vzdělávání, infrastruktuře, finančním službám a trhům a jejich zapojení do procesů tvorby politik týkajících se zemědělství. Díky tomu, že se usnadní mezigenerační předávání relevantních aktiv, budou moci mladí zemědělci kombinovat tradiční místní znalosti s inovativními postupy, aby tak podpořili svou klíčovou úlohu v rámci inkluzivního rozvoje venkova. Životaschopnost venkovských oblastí může ohrozit negativní trend spočívající ve stárnutí populace zemědělců, a proto při generační obměně může spolu se společnou zemědělskou politikou (SZP) hrát důležitou úlohu posílení forem podpory pro mladé zemědělce a podnikatele, pomoc při zahájení zemědělské činnosti určená mladým zemědělcům a podnikatelům, poskytnutí pobídek pro převod zemědělských podniků na mladší generaci a zvýšení atraktivity zemědělství pro mladší generaci.
18. V dokumentu OECD s názvem „*Recommendation on Creating Better Opportunities for Young People* (Doporučení ohledně vytváření lepších příležitostí pro mladé lidi)“ se vyzývá k přijetí cílených opatření na podporu mladých lidí ve zranitelných situacích a znevýhodněných podmínkách. Mezi tato opatření patří poskytování integrovaných služeb v sociální oblasti a v oblasti zdravotnictví, bydlení a zaměstnanosti, které budou přizpůsobeny místnímu kontextu. V uvedeném doporučení se zdůrazňuje, že v zájmu vytvoření příznivého prostředí pro to, aby mohli mladí lidé na venkově dosahovat úspěšných výsledků, je vedle spolupráce mezi zainteresovanými stranami důležité zajistit investice do oblasti vzdělávání, bydlení a zdraví.³¹

³⁰ FAO (Organizace OSN pro výživu a zemědělství) a IFAD (Mezinárodní fond pro zemědělský rozvoj), 2019: *United Nations Decade of Family Farming 2019-2028. Global Action Plan* (Desetiletí rodinného zemědělství 2019–2028 vyhlášené OSN. Globální akční plán), Řím.

³¹ OECD, *Recommendation of the Council on creating better opportunities for young people* (Doporučení Rady OECD ohledně vytváření lepších příležitostí pro mladé lidi), zasedání Rady OECD na úrovni ministrů, 9. a 10. června 2022, JT03497457.

19. Značnou překážku pro kvalitu života a socioekonomický rozvoj mladých lidí na venkově představuje v celé Evropě skutečnost, že venkovské regiony nejsou dostatečně schopny přilákat talentované lidi³² nebo nenabízejí dostatečný přístup k infrastruktuře a kvalitním službám souvisejícím s každodenním životem. To může omezit konektivitu mladých lidí a jejich přístup ke kvalitnímu vzdělávání a odborné přípravě, zaměstnání, zdravotní péči, bydlení, sociálním službám, práci s mládeží, kultuře, sportu a volnočasovým aktivitám, což omezuje jejich socioekonomické příležitosti, a tím i možnost svobodně se rozhodnout, že ve zvolené komunitě zůstanou³³.
20. Mnoho mladých lidí žijících ve venkovských a odlehlých oblastech se potýká s překážkami, pokud jde o přístup ke vzdělávání, a s nedostatečnou informovaností o příležitostech souvisejících s digitálními službami a platformami, což zvyšuje míru izolace a možnou digitální propast mezi venkovskými a městskými oblastmi. Digitální přístup a pracovní a digitální dovednosti mohou působit jako katalyzátor pro posílení postavení a inkluzi v dané lokalitě³⁴.³⁵ Na mladé lidi, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), mohou mít tyto překážky obzvláště nepříznivý dopad, neboť omezená digitální konektivita dále snižuje jejich schopnost hledat příležitosti ke vzdělávání, zaměstnání a odborné přípravě, což prohlubuje jejich sociální a ekonomickou izolaci. Řešení problematiky související s tzv. digitální propastí má zásadní význam pro to, aby bylo tyto mladé lidi možno opětovně zapojit a vybavit je dovednostmi potřebnými k tomu, aby se mohli stát součástí moderních pracovních sil. V rámci posílené záruky pro mladé lidi³⁶ se zdůrazňuje, že je důležité podporovat začleňování mladých lidí, zejména mladých lidí z řad NEET, na trhu práce na místní úrovni, a to i ve venkovských a odlehlých oblastech, tím, že se zajistí, aby na místní a regionální úrovni existovaly nezbytné příležitosti, což jim usnadní v těchto oblastech setrvat.

³² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Využívání talentů v evropských regionech (sdělení o využívání talentů) (COM/2023/32 final, 2023).

³³ Letta, E. (2024), *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity – Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens* (Více než trh – rychlost, bezpečnost, solidarita – posílení jednotného trhu s cílem zajistit udržitelnou budoucnost a prosperitu pro všechny občany EU), duben 2024.

³⁴ Sdělení o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU.

³⁵ Sdělení o deváté zprávě o soudržnosti a devátá zpráva o soudržnosti.

³⁶ Doporučení Rady ze dne 30. října 2020 o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi a o nahrazení doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi (2020/C 372/01).

21. V mnoha venkovských a odlehlých oblastech v celé Evropě se mladí lidé, a to zejména ženy a mladí lidé se zdravotním postižením, potýkají s rozdíly v přístupu k formálnímu a neformálnímu vzdělávání a odborné přípravě a k příležitostem v oblasti informálního učení ve srovnání s městskými oblastmi a narážejí na značné překážky svého osobního a profesního rozvoje. Omezený přístup k vysoce kvalitním programům vzdělávání a odborné přípravy a jejich omezená dostupnost nejenže prohlubují nedostatky v oblasti dovedností, ale mohou také vést k odlivu mozků a ke zvýšení míry nezaměstnanosti u mladých lidí na venkově, kteří mají potíže s tím, aby v oblasti, kde žijí, našli pracovní místo odpovídající jejich kvalifikaci.
22. Pro rozvoj a posílení postavení mladých lidí na venkově je nezbytně nutný přístup ke globálním a komplexním informacím o místních, regionálních, celostátních a unijních programech a možnostech financování. Vertikální a horizontální jazykové bariéry jim mohou bránit v tom, aby těmto dokumentům porozuměli a prakticky se v nich orientovali, což omezuje přístup těchto mladých lidí k iniciativám EU³⁷ ³⁸. Účinné šíření informací lze podpořit meziodvětvovou spoluprací, která pomůže tyto překážky překonat a posílí budování kapacit a místních sítí. To má zásadní význam pro to, aby se v celé Evropě na všech úrovních zajistila spravedlivá účast na programech EU, jako jsou Erasmus+, Evropský sbor solidarity a iniciativa LEADER, a na možnostech financování pro mladé lidi na venkově a maximalizovaly se přínosy těchto programů a možností.
23. Zeměpisné faktory mohou mladým lidem bránit v přístupu k možnostem zaměstnání a cenově dostupného bydlení a k lepší konektivitě, což vytváří stav nejistoty, zvýšenou závislost na finančních zdrojích a na místní úrovni stimuluje k mobilitě a stěhování do měst.

³⁷ Moxon D., Bárta O., *EU YD10 Results of the Consultation Phase: We Need Youth* (Výsledky konzultační fáze v rámci desátého cyklu dialogu s mládeží: Mladé lidi potřebujeme), 2024, DOI: 10.5281/zenodo.10656746.

³⁸ Akční plán EU pro venkov je zmíněn ve sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“ (COM(2021) 345 final).

24. Venkovské komunity, v nichž žijí mladí lidé, mohou čelit problémům, jako je nižší úroveň dosaženého vzdělání, nezaměstnanost nebo nedůstojné pracovní podmínky. Kromě toho může nedostatečný přístup k příležitostem v oblasti práce s mládeží, mládežnickým organizacím, komunitním prostorům a kvalitním sociálním, kulturním, sportovním a volnočasovým aktivitám vést k obtížím při vytváření komunit, zapojení se do nich nebo jejich udržování. Tyto faktory mohou omezit příležitosti k sociálním interakcím, což může mít negativní dopady na duševní pohodu a vyvolat pocit izolace a osamělosti a potenciálně to může mít za následek slabé podpůrné systémy.
25. Mladí lidé žijící ve venkovských a odlehlých oblastech se mohou často potýkat s problémem nedostatečných podpůrných služeb, a to i v oblasti duševního zdraví³⁹. Problémy v oblasti duševního zdraví mohou mít negativní dopad na jejich vzdělávání, zaměstnanost a sociální zabezpečení. Mezi tyto problémy patří pocit vyloučení, který vede k negativním pocitům izolace, šikana a obtěžování vrstevníky na internetu i mimo něj, nadměrné využívání sociálních médií, strach něco promeškat a zvýšená expozice vůči závislostem. Současně s tím nemají tito mladí lidé dostatečný přístup ke strukturám, které by jim mohly pomoci se těmito hrozbám vyhnout a zotavit se z jejich následků, a v důsledku toho u nich přetrvává úzkost a deprese a mnoho problémů v oblasti duševního zdraví se neléčí.
26. Zdravou dlouhověkost ovlivňuje široká škála faktorů, včetně podpory zdraví a prevence nemocí, přístupu ke službám v oblasti zdravotní péče, životních a pracovních podmínek, typů povolání a okolního prostředí. Ačkoli venkovské oblasti nabízejí zdravotní přínosy, jako je lepší kvalita ovzduší a blízkost přírodě, městské regiony obvykle disponují větším počtem a rozmanitostí zdravotnických zařízení⁴⁰. Nedostatek kvalitních služeb v oblasti zdravotní péče souvisí s obtížemi při prevenci a léčbě zdravotních problémů. Kromě toho sice zemědělství poskytuje v mnoha venkovských oblastech řadu pracovních příležitostí, avšak profese v oblastech, jako je zemědělství, mohou mít nebezpečný nebo škodlivý dopad na fyzické zdraví⁴¹. Je proto nezbytně nutné investovat do technologií, které umožňují úsporu pracovních sil a vyšší produktivitu práce.

³⁹ Sdělení o komplexním přístupu k duševnímu zdraví (COM(2023) 298 final).

⁴⁰ Regionální ročenka Eurostatu 2023.

⁴¹ EU CAP Network (Evropská síť pro SZP): *Supporting the health and well-being of Europe's agricultural workforce* (Podpora zdraví a kvality života evropských pracovních sil v oblasti zemědělství), politický přehled, červen 2023.

27. Mladí lidé se zdravotním postižením žijící ve venkovských a odlehlých oblastech se mohou potýkat s významnými překážkami, které mají dopad na kvalitu jejich života a na jejich příležitosti, jako je omezený přístup k inkluzivnímu a vysoce kvalitnímu vzdělávání a odborné přípravě a ke specializované zdravotní péči, jakož i nedostatečná dopravní obslužnost a konektivita. Tyto problémy zdůrazňují potřebu cílených opatření, která budou zaměřena na lepší podporu těchto mladých lidí^{42,43}.
28. Ačkoli mají mladí lidé na venkově, včetně žen, značný potenciál z hlediska inovací a ekonomického rozvoje, mohou narážet na překážky při přístupu k finančním zdrojům a při zvládání složitých byrokratických postupů a postupů týkajících se financování. Zásadní význam proto mohou mít přístupné a jasné mechanismy financování spolu s cílenými investicemi na podporu podnikání mladých lidí na venkově, a to i v oblasti zemědělství^{44, 45 46}.
29. Mladí lidé ve venkovských a odlehlých oblastech se mohou často setkávat se specifickými výzvami v oblasti udržitelnosti, jež jsou dále umocněny stupňující se klimatickou krizí a mají významný dopad na jejich každodenní život. Ve srovnání se svými protějšky žijícími v městských oblastech jsou neztřídková zranitelnější z hlediska environmentálních problémů nebo problémů souvisejících s klimatem. Potřebují mít lepší přístup k udržitelným zdrojům a řešením, což dále zvyšuje jejich zranitelnost vůči environmentálním hrozbám. Jak se zdůrazňuje v Agendě OSN pro udržitelný rozvoj 2030⁴⁷, tento nedostatečný přístup nejenže omezuje schopnost mladých lidí řešit naléhavé obavy týkající se udržitelnosti, ale brání jim také v tom, aby přispívali ke zmírnění klimatické krize. K tomu, aby mohli tyto problémy existující v jejich prostředí adekvátním způsobem řešit a překonávat, potřebují navíc mít přístup ke kvalitnímu formálnímu a neformálnímu vzdělávání a odborné přípravě, tak aby mohli rozvíjet nezbytné dovednosti a kompetence.

⁴² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Unie rovnosti: Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 (strategie EU pro pomoc osobám se zdravotním postižením) (COM/2021/101 final).

⁴³ Sdělení o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti.

⁴⁴ Sdělení o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU.

⁴⁵ Evropský fond pro regionální rozvoj, Interreg Europe: *Policy brief on: How to boost entrepreneurship in rural areas?* (Informační zpráva na téma: Jak podpořit podnikání ve venkovských oblastech?), duben 2020.

⁴⁶ Evropská komise: *Taking stock of how CAP Strategic Plans contribute to the objectives of the long-term vision for the EU's rural areas* (Hodnocení toho, jak strategické plány SZP přispívají k cílům dlouhodobé vize pro venkovské oblasti EU), červen 2023.

⁴⁷ Organizace spojených národů: A/RES/70/1, *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* (Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030).

30. Pro rozvoj venkova má zásadní význam nepřetržitý rozvoj zajišťovaný prostřednictvím účasti místního obyvatelstva, a proto je zapotřebí zabezpečit ve venkovských a odlehlých oblastech pevný základ pro smysluplnou účast mladých lidí. Mladí lidé na venkově by měli být uznáni za klíčové zainteresované strany v oblasti rozvoje venkova a politiky by měly být koncipovány tak, aby odpovídaly jejich potřebám a aspiracím, a to tím, že bude zajištěno jejich trvalé zapojení do rozhodovacích procesů na všech úrovních a jejich vliv v rámci těchto procesů. Jak se uvádí v Paktu pro venkov⁴⁸, jako jeden z klíčových cílů je třeba definovat zviditelnění názorů lidí žijících ve venkovských oblastech a věnování větší pozornosti těmto oblastem v rámci místní, regionální, vnitrostátní a unijní politické agendy.
31. Mladí lidé ve venkovských a odlehlých oblastech mohou působit jako aktéři urychlující pozitivní změny, zejména v rámci svých komunit, jelikož podněcují rozvoj v digitální, sociální a ekonomické oblasti. Navzdory svému potenciálu se však mladí lidé na venkově často potýkají se značnými překážkami, které jim brání v tom, aby plně využívali své vůdčí schopnosti a měli přístup k příležitostem k růstu. Překonání těchto problémů má zásadní význam pro to, aby bylo možno využít vůdčí potenciál těchto mladých lidí a posílit jejich postavení, tak aby mohli stimulovat udržitelný rozvoj ve svých komunitách, a tím podporovat inkluzivní růst a odolnost v celé Evropě.

⁴⁸ Evropská Komise, Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova, Otevřený dopis o zahájení Paktu pro venkov, 17. prosince 2021.

32. Během konference EU o mládeži, která se konala v září 2024 v Budapešti⁴⁹, mladí lidé navrhli, aby se zvýšila dynamičnost venkovských a odlehlých oblastí a jejich atraktivita pro mladé lidi, a to:
- i) podporou smysluplné účasti mladých lidí na venkově, zejména v záležitostech týkajících se environmentální udržitelnosti, jakož i duševního a fyzického zdraví;
 - ii) podporou nápomocných venkovských komunit, zpochybňováním předsudků, budováním přístupného mezigeneračního dialogu a společného prostoru, jakož i posilováním vizí budoucnosti;
 - iii) zlepšením přístupu k infrastruktuře přizpůsobené potřebám mladých lidí, jako je internetové připojení, informace, doprava, čistá energie, jakož i služby v oblasti fyzického a duševního zdraví;
 - iv) zvyšováním povědomí o alternativních způsobech zaměstnání, jako je práce na dálku a inovativní zemědělství.
33. Na konferenci EU o mládeži v Budapešti⁵⁰ mladí lidé rovněž zdůraznili, že unijní, vnitrostátní a místní nástroje by měly odpovídat potřebám, reálné situaci, kapacitám a zdrojům mladých lidí z venkovských a odlehlých oblastí a
- i) podporovat účast mládeže v rámci rozvoje venkova a rozhodování, například prostřednictvím vyslanců mládeže, poradních výborů, místních rad mládeže a participativního sestavování rozpočtu;
 - ii) podporovat podnikání na venkově, včetně zemědělství, zvyšováním povědomí o stávajících unijních a vnitrostátních programech, mentorstvím, podporou digitální transformace a podporou využívání finančních pobídek, jako jsou daňové úlevy nebo možnosti spolufinancování;

⁴⁹ Bárta O., Moxon D. (2024), *EUYD10 EU Youth Conference in Budapest, Hungary*. Final Conference Report (Závěrečná zpráva z konference k desátému cyklu dialogu s mládeží v Budapešti, Maďarsko), DOI: DOI: 10.5281/zenodo.13836827.

⁵⁰ Bárta O., Moxon D. (2024), *EUYD10 EU Youth Conference in Budapest, Hungary* Final Conference Report (Závěrečná zpráva z konference k desátému cyklu dialogu s mládeží v Budapešti, Maďarsko), DOI: 10.5281/zenodo.13836827.

- iii) podporovat platformy vstřícné k mladým lidem pro přístup k informacím o programech pro mládež, kvalitních pracovních příležitostech a financování a zahájit celounijní kampaň na podporu rovného přístupu k práci;
- iv) podporovat kvalitní vzdělávací příležitosti a iniciativy zaměřené na mládež, které rozšiřují zkušenosti mladých lidí na venkově, jako jsou výměny mezi mladými lidmi žijícími ve městech a na venkově, projekty v oblasti klimatu, mobilní a osvětoví pracovníci s mládeží, jakož i zapojení do venkovských mládežnických organizací;
- v) zlepšit přístup ke službám a informacím souvisejícím s duševním zdravím prostřednictvím inspirativních místních opatření a podpory dialogu o stávajících příležitostech a možnostech financování,

VYZÝVAJÍ PROTO ČLENSKÉ STÁTY, ABY NA PŘÍSLUŠNÝCH ÚROVNÍCH:

- 34. Ve vhodných případech přispívaly k identifikaci, rozvoji, monitorování a zajištění spravedlivého a rovného přístupu mladých lidí žijících ve venkovských a odlehlých oblastech k infrastruktuře, informacím, konektivitě a službám na místní úrovni spolu s opatřeními ke zlepšení přístupnosti souvisejícími s jejich každodenním životem.
- 35. Zvýšily úsilí o posílení dostupnosti digitální infrastruktury a služeb ve venkovských a odlehlých oblastech a přístupu k nim, zejména poskytováním podpory týkající se elektronických zařízení a dalších digitálních záležitostí, budováním vysoce kvalitního širokopásmového pokrytí, zlepšením digitální gramotnosti a kybernetické bezpečnosti a případně sdílením osvědčených postupů mezi místními, regionálními a celostátními orgány⁵¹.

⁵¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027. Nové nastavení vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk (COM(2020) 624 final).

36. Dále podporovaly meziodvětvovou spolupráci mezi místními kvalitními vzdělávacími, školicími, sociálními, zdravotnickými a kulturními zařízeními, zařízeními péče o mládež a pro práci s mládeží a sportovními a volnočasovými zařízeními, z nichž mohou mít mladí lidé žijící ve venkovských a odlehlých oblastech prospěch, aby byly v jejich kontextu zajištěny spravedlivé podmínky pro osobní rozvoj a kvalitu života, a zároveň podporovaly fyzickou a digitální přístupnost těchto zařízení a souvisejících služeb⁵².
37. Vybízely příslušné orgány, zejména ve venkovských a odlehlých oblastech na místní úrovni, aby usnadnily účast mladých lidí na venkově na rozhodování, například zřízením rad mládeže a procesů, které by mohly sloužit jako konzultační a poradní orgány a iniciativy. Ty mohou přispět k účinnému zapojení mladých lidí do všech rozhodovacích procesů v oblastech, které se jich nejvíce dotýkají, jako jsou otázky týkající se vzdělávání, zaměstnanosti, sociálního začleňování, infrastruktury, bydlení, konektivity, zdravotní péče (zejména duševního zdraví) a životního prostředí, a mohou posílit důvěru v demokratické procesy.
38. Podporovaly zřizování a fungování bezpečných a inkluzivních center a prostorů pro mládež ve venkovských a odlehlých oblastech a případně usnadňovaly kontinuální podporu pro již existující bezpečná a inkluzivní centra mládeže a mezigenerační interakci. Dále rozšiřovaly iniciativy a programy zaměřené na posílení postavení a podporu všech forem práce s mládeží a organizací mládeže, aby se tak uznala jejich zásadní úloha při oslovování mladých lidí žijících ve venkovských a odlehlých oblastech a nejvzdálenějších regionech.
39. Podporovaly místní dialog o rozvoji venkova s cílem diskutovat o budoucnosti této oblasti a udržitelných řešeních, která propojí mladé lidi, instituce zastupující různé oblasti politiky a místní orgány, jakož i sociální a hospodářské zainteresované subjekty, tak aby mohly být zohledněny ambice dlouhodobé vize Komise pro venkovské oblasti EU⁵³.

⁵² Sdělení o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU.

⁵³ Sdělení o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU.

40. Prosazovaly iniciativy na podporu talentů, které zaujímají komplexní přístup k podpoře a využívání talentovaných lidí v průběhu celého jejich života, a to prostřednictvím odborné přípravy pracovníků s mládeží, pedagogů a odborníků, která jim umožní ocenit různorodé talenty mladých lidí. Posílily postavení mladých lidí, tak aby mohli své dovednosti, talenty a schopnosti rozvíjet bez ohledu na konkrétní překážky, kterým mohou ve venkovských a odlehlých oblastech čelit.⁵⁴
41. Podporovaly místní a případně regionální zaměstnanost mladých lidí, včetně zaměření se na ty mladé lidi, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), a to tím, že budou zvyšovat informovanost a usnadňovat vytváření různých pracovních míst a perspektivních možností ve venkovských a odlehlých oblastech, přičemž se zaměří na diverzifikaci a rozvoj příležitostí v různých odvětvích, jako je zemědělství, výroba, digitální oblast, přizpůsobení se změně klimatu a služby, a budou poskytovat podporu pro programy rozvoje dovedností a odborné přípravy přizpůsobené místním ekonomickým aktivitám.
42. Podporovaly provádění posílené záruky pro mladé lidi ve venkovských a odlehlých oblastech, například mapováním služeb dostupných pro mladé lidi, řešením nedostatků prostřednictvím mobilních, online služeb nebo jednotných kontaktních míst.
43. Prozkoumaly způsoby, jak přilákat a udržet mladé lidi ve venkovských a odlehlých oblastech, se zvláštním důrazem na mladé ženy, tak aby byla v komunitách zajištěna jejich dlouhodobá hospodářská prosperita a životaschopnost, a případně zvážily meziodvětvové prostředky na jejich podporu.

⁵⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o využívání talentů (COM(2023) 32 final).

44. Prozkoumaly a podpořily iniciativy zaměřené na mezigenerační spolupráci a solidaritu usnadněním dialogů a poskytováním podrobných informací o osvědčených postupech, tak aby mladým lidem na venkově usnadnily prosperovat ve své lokalitě.
45. Rozvíjely, posilovaly a udržovaly programy na podporu fyzického a duševního zdraví přizpůsobené potřebám mladých lidí ve venkovských a odlehlých komunitách, a to poskytováním podpůrných sítí online i offline, například psychologických a dalších preventivních služeb ve školách a centrech mládeže, s cílem bojovat proti šikaně a závislosti,

VYZÝVAJÍ PROTO EVROPSKOU KOMISI, ABY V SOULADU SE ZÁSADOU
SUBSIDIARITY:

46. Prozkoumala způsoby, jak usnadnit přístup k iniciativám a nástrojům EU zaměřeným na mladé lidi na venkově, přičemž je třeba se soustředit na odstranění jazykových a administrativních překážek. V nezbytných případech zjednodušila formulace užívané v jejich rámci tak, aby byly více přizpůsobeny mladým lidem, snížila zbytečnou byrokratickou zátěž a současně zajistila, aby mladí lidé na venkově měli k těmto podpůrným mechanismům a informacím snazší přístup, mimo jiné prostřednictvím Evropského portálu pro mládež. Informace a nástroje by měly být rovněž poskytovány ve formátech, které jsou přístupné mladým lidem se zdravotním postižením.
47. V rámci zohledňování problematiky mládeže zvýšila viditelnost tématu mladých lidí na venkově v programech EU, které se týkají i mladých lidí, a ve strategii EU pro mládež na období po roce 2027 a při navrhování specifických a konkrétních opatření zaměřených na všechny mladé lidi, včetně těch, kteří žijí ve venkovských a odlehlých oblastech, případně využívala kontrolu z hlediska mládeže na evropské úrovni.

48. Prozkoumala příležitosti, jak lépe zacílit stávající finanční mechanismy a maximalizovat jejich využívání, a ve spolupráci s příslušnými zainteresovanými stranami případně prozkoumala i možnosti, jak zaměření iniciativ změnit s cílem pomoci mladým podnikatelům na venkově, mimo jiné i mladým zemědělcům, při zakládání, udržování a rozšiřování jejich podniků, a to i s ohledem na strukturální omezení, jimž mohou čelit, pokud jde o přístup k finančním zdrojům. Dále propagovala stávající nástroje, jako je soubor nástrojů pro venkovské oblasti⁵⁵, mezi mladými lidmi ve venkovských a odlehlých oblastech a podporovala spolupráci mezi všemi podnikateli ve venkovských a odlehlých oblastech. To pomůže zajistit budoucí pracovní příležitosti ve venkovských oblastech a posílit ekonomickou odolnost a životaschopnost.
49. Usnadnila provádění posuzování územního dopadu, včetně ověřování dopadu na venkovské oblasti, tím, že bude posuzovat očekávaný dopad důležitých iniciativ EU na venkovské a odlehlé oblasti a bude vybízet k uplatňování podobných přístupů na celostátní, regionální a místní úrovni s cílem zajistit soudržnost, jednotnost a doplňkovost mezi politikami a nástroji týkajícími se otázek důležitých pro venkovské oblasti.
50. Nadále rozvíjela znalosti a prováděla výzkum založený na důkazech týkající se mladých lidí žijících ve venkovských a odlehlých oblastech s využitím stávajících nástrojů, jako jsou mimo jiné portál wiki zaměřený na mládež a studie prováděné ve spolupráci s partnerstvím EU a Rady Evropy v oblasti mládeže.
51. Pokračovala v úsilí s cílem zvýšit informovanost o dialogu EU s mládeží a dalších relevantních iniciativách EU, jako je iniciativa Interreg Volunteer Youth (IVY), iniciativa EUTeens4Green a projekt Youth4OutermostRegions, a zajistit větší účast potenciálně nedostatečně zastoupených skupin, jako jsou mladí lidé ve venkovských a odlehlých oblastech, v těchto iniciativách a projektech.

⁵⁵ Sdělení o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU.

VYZÝVÁ PROTO ČLENSKÉ STÁTY A EVROPSKOU KOMISI, ABY S NÁLEŽITÝM ZOHLEDNĚNÍM ZÁSADY SUBSIDIARITY:

52. Zdůrazňovaly a uznaly, že mladí lidé žijící ve venkovských a odlehlých oblastech hrají strategickou úlohu při realizaci ekologické, spravedlivé a inkluzivní transformace a při zachovávání potravinového zabezpečení a klimatické bezpečnosti, tím, že budou podporovat revitalizaci biologické rozmanitosti a venkova, vytváření vysoce kvalitních pracovních míst a zapojení mladých lidí do této transformace.⁵⁶
53. Poskytovaly příležitosti pro rovnoprávné studium jazyků usnadňováním přeshraniční spolupráce, možností formálního, neformálního a informálního učení a příslušného jazykového vzdělávání zaměřeného na každodenní použití.
54. Ve spolupráci s relevantními odvětvími posilovaly podmínky k tomu, aby mladí lidé mohli prosperovat ve své lokalitě, a to podporou iniciativ, které účinně využívají místní zdroje a infrastrukturu k vytváření udržitelných zdrojů obživy ve venkovských a odlehlých oblastech, včetně nejvzdálenějších regionů, jakož i podporou rozvoje iniciativ v oblasti adekvátního bydlení přizpůsobených potřebám mladých lidí žijících v těchto oblastech.
55. Účinně prosazovaly generační obměnu⁵⁷ a podporovaly mladé podnikatele, mimo jiné i mladé zemědělce, ve venkovských a odlehlých oblastech zvyšováním dostupnosti a přístupnosti podpory pro začínající podniky. Poskytovaly cílené informace, přístup k prostorům, infrastruktuře, finanční podpoře a zdrojům, jakož i přístup k programům odborné přípravy a mentorství, které umožní začínajícím podnikatelům, mimo jiné i mladým zemědělcům, překonat počáteční překážky a s důvěrou zahájit své podnikání, čímž se oživí venkovské ekonomiky a podpoří udržitelný rozvoj a inovace v celé Evropě.

⁵⁶ *Food Security Information Network* (FSIN, Informační síť pro potravinové zabezpečení) a *Global Network Against Food Crises* (Globální síť pro boj proti potravinovým krizím), *Global Report on food crisis 2024* (Globální zpráva o potravinových krizích z roku 2024), GRFC 2024, Řím.

⁵⁷ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: Shrnutí strategických plánů SZP na období 2023-2027: společná snaha a kolektivní ambice, Brusel, 23. listopadu 2023 (COM(2023) 707 final).

56. Posílily meziodvětvovou spolupráci v oblasti formálního a neformálního vzdělávání a odborné přípravy s větším zaměřením na prohlubování dovedností a rozvoj lidských zdrojů, zlepšení pracovních podmínek a zvýšení dostupnosti zařízení a vybavení pro vzdělávací instituce a instituce odborné přípravy a přístupu k nim v oblastech, které čelí největším obtížím.
57. Zajistily aktivní účast mladých lidí na venkově a relevantních organizací na politických diskusích a rozhodování na místní, regionální, celostátní a unijní úrovni prostřednictvím spolupráce při navrhování, provádění a hodnocení relevantních politik a pokud možno poskytováním komplexních aktuálních a rozčleněných údajů o mladých lidech na venkově, mimo jiné i o mladých zemědělci, což tvůrcům politik umožní lépe zacílit politiky a opatření a vytvářet pro ně individuálně uzpůsobená řešení. Přijaly vhodná opatření s cílem zmírnit dopad negativních demografických trendů, které ovlivňují životy mladých lidí žijících ve venkovských a odlehlých oblastech, mimo jiné i mladých zemědělců.
58. Posílily přeshraniční spolupráci a nástroje EU v oblasti duševního a fyzického zdraví podporou výzkumu v oblasti duševního zdraví, rozvojem společných metod monitorování a prevence pro méně rozvinutá území a sdílením osvědčených postupů týkajících se rozšiřování nabídky služeb v oblasti duševního zdraví ve venkovských a odlehlých oblastech.

Definice pro účely těchto závěrů:

„Venkovskými oblastmi“ se rozumí místní správní komunity mimo městské klastry, které se většinou vyznačují nižší hustotou obyvatelstva, specifickými sociálně-geografickými a kulturními rysy, blízkostí k přírodním zdrojům, a tudíž odlišnými ekonomickými vyhlídkami, přičemž současně u nich byly identifikovány potřeby dalšího zlepšování konkrétních služeb zaměřených na mladé lidi i širokou veřejnost.

Ukazatele „kvality života“ zahrnují širokou škálu témat/aspektů, včetně materiálních životních podmínek, zaměstnanosti, vzdělávání, zdraví, sociálních interakcí, bezpečnosti a ochrany, důvěry, diskriminace a životního prostředí.

„Ověřováním dopadu na venkovské oblasti“ se rozumí přezkum politik z pohledu venkova tak, aby tyto politiky byly vhodné pro ty, kdo žijí a pracují ve venkovských oblastech. Evropská komise zavedla v rámci „zlepšování právní úpravy“ mechanismus ověřování dopadu na venkovské oblasti s cílem posoudit dopad důležitých legislativních iniciativ EU na venkovské oblasti.

„Revitalizace venkova“ je způsob, jak pozitivně transformovat venkovské oblasti pro současné i budoucí generace.

Pojem „venkov“ není vždy vymezen, avšak pro účely tohoto dokumentu zahrnuje dvě zeměpisné úrovně: venkovské oblasti (klasifikace úrovně místní správní jednotky (LAU)) a převážně venkovský region (klasifikace regionů úrovně 3 společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS 3)). Jak venkovské oblasti, tak převážně venkovské regiony jsou definovány stejným způsobem: většina jejich obyvatel žije ve venkovských buňkách (gridech). Klasifikace místních správních jednotek (LAU) definuje stupeň urbanizace a klasifikace regionů na úrovni NUTS 3 odkazuje na typologii městských a venkovských regionů).

„Odlehlými oblastmi“ se rozumí místní a regionální správní komunity, které většinou leží mimo městské klastry a vyznačují se obtížným fyzickým přístupem, a to především z důvodu geografické / přírodní bariéry (mimo jiné včetně ostrovů nebo hor) v kombinaci s omezeným nebo méně častým spojením veřejnou dopravou nebo obtížnou digitální konektivitou. Tyto oblasti mohou mít stejné rysy jako výše uvedené „venkovské oblasti“. Za odlehlé oblasti se považují rovněž nejvzdálenější regiony EU, jak jsou uvedeny v článku 349 SFEU.

Pojem „glokální“ popisuje plynulou integraci mezi místní a globální úrovní; komplexní propojenost, která je výsledkem cestování, podnikání a komunikace, jakož i ochoty a schopnosti uvažovat globálně a jednat na místní úrovni. „Pojem glokalizace zachycuje dynamickou, potenciálně možnou a obousměrnou dialektiku mezi globálním a místním světem“ (Swyngedouw (2004)). Mezi nejnaléhavější globální trendy, které mají dopad na mladé lidi, patří změna klimatu, která v neúměrné míře ovlivňuje venkovské komunity a možnosti obživy v zemědělství, a rozmach digitálních technologií, které vytvářejí příležitosti i výzvy, pokud jde o digitální gramotnost, přístup ke vzdělání a zaměstnanost. Hospodářská nerovnost a nezaměstnanost mladých lidí jsou navíc globálními problémy, které často vyžadují místní inovace v oblasti vytváření pracovních míst, rozvoje dovedností a podnikání. Problémy v oblasti duševního zdraví zhoršené globálními krizemi a společenskými tlaky rovněž vyžadují lokálně citlivé přístupy k podpoře a budování odolnosti. Pokračující úsilí o sociální spravedlnost a inkluzivnost navíc vyžaduje individualizovaná řešení otázek genderové rovnosti, rasových rozdílů a přístupu ke zdrojům, která by odrážela jedinečnou kulturní a sociální dynamiku v různých regionech. Řešením těchto globálních výzev prostřednictvím strategií relevantních z místního hlediska mohou mladí lidé využít potenciálu glokalizace k tomu, aby si zajistili dlouhodobě udržitelnou a stabilní existenci v rámci svých komunit.

„Past bránící rozvoji talentů“, jak je popsána ve sdělení Komise o využívání talentů v evropských regionech, odkazuje na vícerozměrnou výzvu, jíž čelí některé regiony EU, které se potýkají s prudkým poklesem počtu obyvatel v produktivním věku, nízkým a stagnujícím podílem absolventů vysokoškolského vzdělávání a negativní mobilitou obyvatelstva ve věku 15–39 let. To vede k neefektivnosti v rámci místních ekonomik, trhů práce, vzdělávání, odborné přípravy a systémů vzdělávání dospělých, jakož i k nízké výkonnosti v oblasti inovací, řízení, rozvoje podnikání a přístupu ke službám.

„Vertikální a horizontální jazykové bariéry“ popisují složitost jazykových bariér, kterým mnoho mladých lidí na venkově čelí. Horizontální segment se zaměřuje nedostatečný přístup k výuce cizích jazyků, zatímco vertikální segment zdůrazňuje obtíže s pochopením složitého jazyka, v němž jsou dostupné některé zdroje, a stejně tak jazyka, který není přizpůsobený mladým lidem.

Referenční dokumenty

Rada Evropské unie

- Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (Úř. věst. C 456, 18.12.2018).
- Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, kterým se stanoví pokyny pro řízení dialogu EU s mládeží – Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (Úř. věst. C 189, 5.6.2019).
- Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě: Více příležitostí pro mladé lidi ve venkovských a odlehlých oblastech (Úř. věst. C 193, 9.6.2020).
- Závěry o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU (dokument 15631/23).
- Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o inkluzivních společnostech pro mladé lidi (Úř. věst. C, C/2024/3808, 27.6.2024).
- Závěry Rady o duševním zdraví (dokument 15971/23).
- Doporučení Rady ze dne 30. října 2020 o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi a o nahrazení doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi (2020/C 372/01).

- Doporučení Rady ze dne 13. května 2024 „Evropa v pohybu“ – příležitosti ke vzdělávací mobilitě pro všechny (Úř. věst. C, C/2024/3364).
- Závěry Rady a zástupců vlád členských států o komplexním přístupu k duševnímu zdraví mladých lidí v Evropské unii (Úř. věst. C, C/2023/1337, 30.11.2023).

Evropská rada

- Evropská rada – strategická agenda EU na období 2019–2024, 20. června 2019.
- Letta, Enrico: *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity – Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens* (Více než trh – rychlost, bezpečnost, solidarita – posílení jednotného trhu s cílem zajistit udržitelnou budoucnost a prosperitu pro všechny občany EU), duben 2024.

Evropská komise

- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“ (COM(2021) 345 final).
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“ (COM(2021) 345 final). Pracovní dokument útvarů Komise (SWD) (část 1–3).
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Lidé na prvním místě, zajištění udržitelného růstu podporujícího začlenění, využívání potenciálu nejvzdálenějších regionů EU (COM(2022) 198 final).

- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Využívání talentů v evropských regionech (COM(2023)32 final).
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Unie rovnosti: Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 (COM(2021) 101 final).
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Unie rovnosti: strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025 (COM(2020) 698 final).
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 (COM(2020) 152 final).
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Unie rovnosti: Akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025 (COM(2020)565 final).
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Unie rovnosti: strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů (COM(2020) 620 final).
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o komplexním přístupu k duševnímu zdraví (sdělení o komplexním přístupu k duševnímu zdraví) (COM(2023) 298 final).

- Evropská komise, Generální ředitelství pro regionální a městskou politiku, Devátá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti (devátá zpráva o soudržnosti), březen 2024.
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů k deváté zprávě o soudržnosti (COM(2024) 149 final).
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Demografické změny v Evropě: soubor opatření (COM(2023) 577 final).
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027. Nové nastavení vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk (COM(2020) 624 final).
- Pracovní dokument útvarů Komise – *Executive summary of the evaluation of the impact of the Common Agricultural Policy on territorial development of rural areas* (Souhrn hodnocení dopadu společné zemědělské politiky na územní rozvoj venkovských oblastí) (SWD(2021) 398 final).
- Evropský fond pro regionální rozvoj, Interreg Europe: *Policy brief on: How to boost entrepreneurship in rural areas?* (Informační zpráva na téma: Jak podpořit podnikání ve venkovských oblastech?), duben 2020.
- Generální ředitelství Evropské komise pro vzdělávání a kulturu, *Erasmus + Inclusion & Diversity Strategy in the Field of Youth* (Erasmus+ Strategie pro začleňování a rozmanitost v oblasti mládeže), prosinec 2014.
- Perpiña Castillo, C., Jacobs-Crisioni, C., Barranco, R., Curtale, R., Kompil, M., Vallecillo, S., Auteri, D. a Dijkstra, L., *Opportunities and challenges for remote rural areas in the European Union* (Příležitosti a výzvy pro vzdálené venkovské oblasti v Evropské unii), Evropská komise, Ispra, 2023, JRC135398.
- Úřad pro publikace Evropské unie: *Study on living conditions and access to selected basic needs – 2024* (Studie o životních podmínkách a přístupu k vybraným základním potřebám – 2024), ISBN 978-92-68-11899-3, DOI: 10.2776/185784 KN-05-24-084-EN-N.

- Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: Shrnutí strategických plánů společné zemědělské politiky na období 2023-2027: společná snaha a kolektivní ambice, Brusel, 23. listopadu 2023 (COM(2023) 707 final).
- Úřad pro publikace Evropské unie: *Eurostat Regional Yearbook – 2023 Edition* (Regionální ročenka Eurostatu – vydání z roku 2023).
- Online statistiky Eurostatu: *Urban-rural Europe - quality of life in rural areas* (Městská/venkovská Evropa – kvalita života ve venkovských oblastech), 2022.
- EU CAP Network (Evropská síť pro SZP): *Supporting the health and well-being of Europe's agricultural workforce* (Podpora zdraví a kvality života evropských pracovních sil v oblasti zemědělství), politický přehled, červen 2023.
- Evropská komise, Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova, *Taking stock of how CAP strategic plans contribute to the objectives of the long-term vision for the EU's rural areas* (Posouzení toho, jak strategické plány SZP přispívají k cílům dlouhodobé vize pro venkovské oblasti EU), závěrečná zpráva, Úřad pro publikace Evropské unie, 2023.
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Lidé na prvním místě, zajištění udržitelného růstu podporujícího začlenění, využívání potenciálu nejvzdálenějších regionů EU (COM(2022) 198 final).
- Evropská Komise, Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova: *Open letter on the launch of the Rural Pact* (Otevřený dopis o zahájení Paktu pro venkov), 17. prosince 2021.

Partnerství mezi EU a Radou Evropy v oblasti mládeže

- *Young people in rural areas: diverse, ignored and unfulfilled* (Mladí lidé ve venkovských oblastech: rozmanití, ignorovaní a nenaplnění), březen 2021.

Organizace spojených národů

- OSN, A/RES/70/1, *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* (Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030).
- FAO a IFAD, 2019: *United Nations Decade of Family Farming 2019-2028. Global Action Plan* (Desetiletí rodinného zemědělství 2019–2028 vyhlášené OSN. Globální akční plán), Řím.
- *Food Security Information Network* (FSIN, Informační síť pro potravinové zabezpečení) a *Global Network Against Food Crises* (Globální síť pro boj proti potravinovým krizím), *Global Report on food crisis 2024* (Globální zpráva o potravinových krizích z roku 2024), GRFC 2024, Řím.

OECD,

- *Recommendation of the Council on creating better opportunities for young people* (Doporučení Rady OECD ohledně vytváření lepších příležitostí pro mladé lidi), zasedání Rady OECD na úrovni ministrů, 9. a 10. června 2022, JT03497457.

Jiné

- Moxon D., Bárta O. (2024). *EUYD10 Results of the Consultation Phase: We Need Youth* (Výsledky konzultační fáze v rámci desátého cyklu dialogu s mládeží: Mladé lidi potřebujeme), 2024, DOI: 10.5281/zenodo.10656746.